

Ừ, Tự Bản Cứ Việc Tha Hồ Bóc Lột

Trường An

(Viết theo lời kể của một người vượt biên. Tên nhân vật đã được đổi)

Hồi những năm 1980, phong trào “hợp tác lao động” với CHDC Đức lôi kéo khá nhiều chú bác ở quê tôi bỏ biển ra đi. Vài năm sau gia đình nào có người đi “hợp tác” khá lên hẳn. Sau này, khi nước Đức thống nhất, một số ở lại được, một số quay về. Rồi chính những người quay về nước, lại tìm cách vượt biên qua Đức. Tuy nhiên, có người thoát, người không. Người thoát thì nghe nói làm ăn khá khá, có người mười năm sau quay về thành “Việt kiều yêu nước”. Người không thoát bị tù rồi bị trục xuất về nước, lại tiếp tục ra biển đánh cá với những ước mơ dang dở.

Kế hoạch trốn chạy

Hồi đó, tôi còn nhỏ xíu, đã biết gì. Lớn lên một chút, ngồi hóng mấy chú bác nói chuyện với nhau về đời sống bên Đức, những đứa trẻ như tôi cứ ngồi há hốc mồm nghe không rút chữ nào. Nhiều đứa mơ có một ngày được qua đó sinh sống, làm ăn. “*Chắc tiền nhiều lắm*”, tôi nghĩ thế và cũng mơ một ngày như thế. Cuộc sống của tôi cứ trôi đi trong sự nghèo nàn của bố mẹ. Học hết lớp 12 tôi nghỉ học, theo bố ra khơi đánh cá. Thuyền nhỏ, không đi xa bờ được, nên cuộc sống cứ bấp bênh như thủy triều.

Năm 20 tuổi tôi lấy vợ, vì cô ấy lỡ mang bầu. Đám cưới được tổ chức vội vàng nhưng cũng không bị điều tiếng gì, vì chúng tôi yêu nhau thật lòng từ bốn năm trước. Bố mẹ tôi chỉ có một mình tôi, nên vợ tôi về làm dâu. Cô ấy mở một tiệm tạp hóa nhỏ, vừa buôn bán, vừa chăm sóc gia đình. Con trai tôi ra đời trong tình yêu thương của cả hai bên nội ngoại. Lúc này, công việc làm ăn của gia đình cũng thuận buồm xuôi gió, không giàu có nhưng cuộc sống dễ thở hơn. Cả hai vợ chồng ráng làm lo cho con, mong rằng tương lai của nó không như tôi.

Xóm tôi có gia đình chú Hanh. Ông có một thằng con trạc tuổi tôi tên Thông. Hồi trước, chú Hanh cũng là dân “hợp tác”, khi nước Đức thống nhất, chú lãnh được một số tiền rồi về nước. Thời gian sau, nghe tin bạn bè ở Đức làm ăn khá giả, sướng gấp nhiều lần khi nước Đức còn trong khối XHCN nên tiếc, tính kế qua đó, nhưng không thành. Tôi với Thông chơi với nhau từ nhỏ, không thân thiết gì nhưng cũng thường tụm năm túm ba đá banh, hay ra bãi lượm cá.

Hai năm trước, chú Hanh cho thằng Thông đi vượt biên qua Đức. Chú Hanh kể, nhờ Chúa, nó đến nơi bình yên sau một tháng trời bôn ba. Nó email về nói đã gặp được bạn chú ở Berlin rồi. Sở dĩ chú Hanh cho tôi biết, vì muốn tôi đi qua đó với thằng Thông cho có bạn. Chú nói đi đường dây của thằng Thông đi, an toàn lắm, không sợ bị đem con bỏ chợ. Tôi hỏi chú bao nhiêu, chú nói năm trăm triệu. Nghe hết hồn. Tôi nói:

– Trời đất! Tiền đâu mà cháu có?

Chú nói:

– Mà về xin bố mẹ cầm căn nhà với miếng đất là đủ mà. Để tao qua nói với bố mẹ cho. Đi qua đó làm ăn lo cho thằng con, chứ ở nhà biết lúc nào mới khá.

Chú Hanh nói nghe dễ quá, tôi tưởng như chỉ cần bước chân ra khỏi nhà là đến bên Đức vậy. Gia đình tôi nghe số tiền lớn quá cũng hoảng, rồi nghe đồn đường vượt biên khó khăn lắm, đã có người bỏ mạng nơi đất khách quê người rồi, chứ đâu phải chuyện nào cũng trót lọt. Đang phân vân thì chú Hanh qua. Chú nói:

– Em nói với anh chị là cho thằng Hùng đi đi. Thằng Thông nhà em đi qua đó cái một. Chịu khó sống chui một thời gian rồi tìm cách làm giấy tờ. Cứ bám vào mấy khu đồng hương người Việt mà sống. Làm vài năm là gỡ vốn, rồi để dành tiền lo cho con cái sau này. Lương bên đó rẻ bèo cũng gấp 4, 5 lần lương bên này. Chịu cực lương còn cao hơn nữa.

Nghe nói lương cao, bố mẹ tôi cũng xuôi tai. Tiền ông bà bỏ ra mà, tôi không làm lương cao lấy gì trả nợ. Mất nhà như chơi. Nhưng cũng lo, lỡ tôi bị bắt thì cả nhà ra đường luôn.

Vợ tôi không đồng ý, nhưng không dám có ý kiến liền, nói “để con suy nghĩ”. Tối đi ngủ, cô ấy nói:

– Thôi anh à. Nhà mình nghèo có rau ăn rau, có cháo ăn cháo. Anh đi như vậy rồi có chuyện gì sao em và con chịu được?

Cô vừa nói, nước mắt vừa rơi khiến tôi cũng đau lòng. Tôi nói để trấn an:

– Anh cao số lắm, em đừng lo. Ông thầy bói nói anh sống thọ tới 90 tuổi lận. Vớ lại, đường dây của chú Hanh uy tín lắm, em đừng lo.

Tôi cố vẽ tương lai tốt đẹp cho con:

- Anh đi cũng chỉ muốn lo cho em và con thôi. Nhất là con, không để tương lai nó bấp bênh như chúng ta được. Anh tính đi chừng năm, sáu năm, kiếm được kha khá tiền rồi cũng về thôi. Tôi cứ rủ rỉ vào tai vợ những lời như thế, cho đến khi cô ấy ngủ thiếp đi.

Ngày tôi ra Hà Nội “tập kết” chuẩn bị lên đường, vợ tôi ru rú trong phòng. Đêm qua cô ấy không ngủ, cứ ôm lấy tôi mà khóc. Tôi cũng chỉ biết vỗ về vợ chứ chẳng biết nói thế nào cho xuôi tai. Thôi thì như ông bà nói “hy sinh đời bố, củng cố đời con”. Bác Hanh dặn chỉ được mang một vali nhỏ, hoặc túi xách tay với hai ba bộ quần áo là tốt nhất. “*Đi chui không thể mang công kênh được*”, bác nói thế. Rồi dặn tôi lên đến Hà Nội rồi thì gọi số điện thoại bác đưa, sẽ có người đến đón. Đừng hỏi han người lạ. Quả thật có người đợi sẵn. Tôi vừa xuống xe, bấm số điện thoại bác Hanh cho, máy vừa đổ một hồi chuông là có một thanh niên xuất hiện trước mặt tôi hỏi:

- Hùng, cháu bác Hanh phải không?

Tôi gật đầu, anh đó khoác tay ngụ ý nói tôi đi theo, rồi chỉ tay vào chiếc xe ôm nói tôi leo lên. Anh tài xế xe ôm liền rồ ga chạy ngay. Chạy quanh co đầu chừng nửa tiếng, anh tấp vào một nhà nghỉ, nói tôi xuống, rồi nói vọng vào trong: “*Hé... ra nhận hàng*”, rồi quay xe chạy mất. Một phụ nữ trạc 40 tuổi đi ra, đưa tôi chìa khóa phòng rồi nói: “*Em lên phòng nghỉ ngơi đi, rồi muốn ăn gì nói chị mua.*”

Đến tối, bác Hanh bất ngờ gõ cửa phòng. Thái độ bác có vẻ ngượng ngùng, nửa muốn nói điều gì đó, nửa lại không. Cuối cùng, bác móc trong túi ra một bì thư, nhét vào tay tôi rồi nói:

- Mày cầm thêm \$2,000 đề phòng dọc đường có cần gì thì xài.

Tôi giật tay lại, trở mắt nhìn bác nói:

- Ô, không bác! Tiền này là tiền gì sao bác lại đưa cho cháu?

Bác Hanh nói:

- Mày cứ cầm đi. Tao cho mày.

Tôi biết bác tuy có khá giả hơn người khác một chút, nhưng cũng là nhờ sống tần tiện, đâu có tiền mà cho tôi nhiều như thế, nên dứt khoát không lấy. Lúc đó, bác mới nói:

- Thú thật với mày là tao nhận giới thiệu mấy mối đi Đức, nên có chút tiền còm. Thôi mày cũng như người nhà, tao lấy một nửa tiền huê hồng thôi, giờ tao đưa trước cho mày một nửa để phòng thân, chứ họ cũng chưa trả cho tao.

Thì ra thế. Hỏi ra mới biết, bác làm môi giới vượt biên đi Đức theo kiểu này cũng hai, ba năm nay. Nhờ đó có tiền đầy thằng Thông qua đó. Thôi thế cũng được, dù sao bác cũng nghĩ tình làng xóm láng giềng, nên tôi nhận, và nói:

- Khi qua đó nhất định cháu sẽ tìm thằng Thông.

- Ừ, tao email dặn nó rồi, khi nào mày qua đó, email cho nó biết rồi hẹn gặp, xem nó đi trước, có giúp mày được gì không.

Xong hai bác cháu nói chuyện vãn. Bác kể toàn chuyện cũ bên Đức, dặn tôi phải cẩn thận thế này, thế kia.

Mãi tới khuya, bác mới rời phòng, nói tôi ráng ngủ lấy sức mai lên đường.

Đặt chân đến Nga

Tôi lên máy bay bằng hộ chiếu du lịch. Người công an cửa khẩu mặt đăm đăm với cái nhìn dò xét khiến tôi hơi lo, nhưng rồi cũng xong. Chuyến bay đáp xuống phi trường Sheremetyevo, thủ đô Moscow của Nga vào buổi chiều. Người dẫn đường, đi chung chuyến bay, lúc này mới xuất hiện, dẫn tôi ra chiếc xe bảy chỗ đậu sẵn ngoài bãi xe, ở đó đã có sẵn hai người. Anh ra quay trở vào phi trường, một lúc sau dẫn ra hai người nữa. Lúc đó tôi mới biết là nhóm chúng tôi có năm người, trong đó có một cô gái, sau này tôi mới biết tên Vân, nhỏ hơn tôi hai tuổi. Chúng tôi được đưa về một căn nhà rộng lớn, ở một khu vực rất ít người qua lại. Họ bảo cứ ở đó một vài ngày rồi mới lên đường. Người dẫn đường dặn “không được đi ra ngoài”, rồi thu hết giấy tờ của chúng tôi. Sự chờ đợi làm cho chúng tôi kiệt quệ về tinh thần và cả thể xác. Vài ngày của họ kéo dài cả tuần lễ, rồi thêm một tuần nữa trôi qua trong lo sợ. Cơm nước thì đầy đủ, có cả món ăn Việt, nhưng chúng tôi vẫn không thể nào nuốt nổi.

Đến ngày thứ hai mươi trên đất Nga, họ mới nói chúng tôi chuẩn bị lên đường. Hai mươi ngày ở chung một nhà, chúng tôi gần nhau hơn, dù không dám chia sẻ gì nhiều về gia đình, quê quán, hay những mối quan hệ bên Đức. Mọi người đều cố giữ những chuyện riêng, chỉ kể cho nhau những thứ vô thưởng vô phạt. Vậy cũng

đủ để không nhìn nhau bằng ánh mắt ngờ vực lúc ban đầu. Vào một đêm, khi chúng tôi đang say ngủ thì bị gọi dậy lên đường. Mọi người vội vàng thu dọn đồ đạc cho vào túi thì người dẫn đường nói: “*Chỉ mặc một bộ đồ thôi, không mang theo gì hết*”. Giọng nói như ra lệnh làm chúng tôi cũng e dè. Chợt Vân lên tiếng:

– Đi mấy ngày mà anh nói chỉ mặc một bộ?

Người dẫn đường lờm Vân với ánh mắt sắc như dao:

– Không chịu thì ở lại.

Vân cũng chưa chịu thua:

– Thế mặc hai bộ được không?

Hình như người dẫn đường chưa gặp phải tình huống này nên suy nghĩ vài giây mới lên tiếng:

– Được rồi, muốn mặc mấy bộ vào người cũng được, nhưng không được cầm theo gì hết. Kiểm tra tiền bạc cẩn thận, đừng bỏ quên, qua đó không ai giúp đâu.

Thế là chúng tôi vội vàng mặc vào người hai bộ, kèm theo chiếc áo lạnh bên ngoài, xong nhét bóp tiền vào trong hai lớp áo cẩn thận. Năm người chúng tôi cùng hai người dẫn đường leo lên chiếc xe van đậu sẵn bên ngoài. Xe lao vút trong màn đêm. Dọc đường, người dẫn đường ghé vào một nhà kho, rước thêm năm người nữa. Mười người ngồi hai băng ghế sau, chật ních, không khí nóng dần lên, khiến chúng tôi hối hận là đã mặc tới hai bộ đồ. Nhưng những ngày phải đi bộ trong rừng, chúng tôi lại thầm cảm ơn Vân vì sáng kiến này. Tôi không thể hiểu họ dẫn chúng tôi đi kiểu gì, chỉ biết nghe theo. Lúc đi đường lớn, rồi vào đường nhỏ. Có lúc, sau khi người dẫn đường nhận được một cú điện thoại, chúng tôi phải nằm ở trong rừng cả ngày, rồi mới đi tiếp. Tôi chỉ biết có ba lần phải đi bộ lâu nhất là xuyên rừng vượt biên giới từ Nga qua Ukraine, từ Ukraine qua Ba Lan, và từ Ba Lan qua Đức. Mỗi lần như thế đi mất mấy ngày, vừa phải mang theo thực phẩm nên rất mệt và sợ. Ai mà bị thương, hay không đủ sức, buộc phải ở lại một mình. Người dẫn đường nói thế, làm chúng tôi càng lo lắng hơn.

Sau này tôi mới biết là anh ta chỉ hù để chúng tôi gắng sức đi cho nhanh thôi, chứ một người ở lại, đường dây của anh ta mất tiền, anh ta cũng khó sống. Mỗi lần vượt biên giới là chúng tôi lại đổi xe, đổi hai người dẫn đường. Phải công nhận đường dây này rất chặt chẽ, chúng tôi họ làm việc này lâu lắm rồi, nên có kinh nghiệm tổ chức rất chu đáo. Họ thường liên lạc với nhau qua điện thoại, và thông báo cho nhau về lộ trình cũng như có trở ngại nào dọc đường không. Tôi chỉ đoán thế thôi, vì mỗi lần nghe điện thoại, người dẫn đường trả lời rất vắn tắt, ít khi hỏi thêm.

Thoát chết trong gang tấc

Lần vượt biên giới từ Ukraine qua Ba Lan là lần chúng tôi hụt chết. Khi gần đến biên giới Ba Lan, người dẫn đường lái xe vào rừng. Chúng tôi cất rùng theo một người dẫn đường, người còn lại lái xe qua trạm kiểm soát. Hai đêm băng rừng chỉ với một ít đồ khô và nước uống, chúng tôi mệt rã rời, chân sưng rộp. Người dẫn đường cũng không khá hơn, dù anh ta tỏ ra quen thuộc với những con đường mòn trong rừng. Khi ra gần đến đường lộ bên phần đất Ba Lan thì trời sụp tối. Người dẫn đường nói chúng tôi tản ra, núp sau những thân cây lớn chờ ám hiệu của chiếc xe đã qua trạm. Vừa mệt, vừa đói, hầu như tất cả chúng tôi đều thiếp đi trong giấc ngủ chập chờn. Chẳng biết ngủ được bao lâu, bất chợt tôi nghe tiếng thì thào của người dẫn đường vụt qua tai: “*Dậy... dậy... Chạy vào rừng... Chạy vào rừng...*”... Bản năng sinh tồn của chúng tôi hình như cùng bật lên cùng một lúc. Tất cả chúng tôi bật dậy chạy tán loạn vào rừng. Phía sau chợt có ánh đèn pin rọi tới, rồi những tiếng hét lên, vừa tiếng Ba Lan vừa tiếng Anh, những bước chân chạy tới... Sau đó là tiếng lên đạn, tiếng súng nổ chát chúa... Lúc này tôi chẳng biết ai trước, ai sau mình, cứ cầm đầu chạy thẳng vào khu rừng trước mặt. Tôi cứ chạy, cứ chạy như thế, vấp té, đứng lên chạy tiếp, không thấy đường vẫn chạy, đập đầu vào cây, té, đứng lên chạy tiếp...

Khi tôi không còn hơi sức để chạy nữa, thì cũng không còn nghe tiếng súng, không còn thấy ánh đèn. Tôi nằm vật xuống đất, thở dốc nhưng chưa từng được thở. Một lát sau tôi mò đến một gốc cây, ngồi dựa lưng vào đó. Lần đầu tiên tôi hiểu được cảm giác của người mù, vì nhắm hay mở mắt đều thấy một màu đen đặc quánh. Giờ bàn tay trước mặt, vẫn chẳng thấy gì. Tôi cố gắng thở nhẹ nhàng, để giữ im lặng. Chưa bao giờ tôi sợ đến như thế. Chưa bao giờ tôi có cảm giác như vừa bước qua cánh cửa Sinh-Tử. Chẳng biết có ai bị trúng đạn không? Có ai bị bắt không?... Bao nhiêu câu hỏi cứ dồn dập trong đầu khiến tôi mệt mỏi, ngủ thiếp đi. Khi ánh sáng yếu ớt của bình minh xuyên vào khu rừng rậm, tôi giật mình thức dậy. Phải mất chừng mười giây, tôi mới nhớ mình đang ở đâu, và nhớ lại chuyện đêm qua. Giờ là lúc tôi thấy ê ẩm cả người, sờ lên trán thấy sưng một cục, rờ xuống hai đầu gối, thấy chiếc quần ngoài bị rách te tua, chiếc quần trong còn nguyên.

May mà tôi mặc hai cái quần một lúc nên khi té cũng ít đau hơn. Hai đầu gối tuy ê ẩm nhưng xương cốt vẫn lành lặn. Tôi đứng lên quan sát chung quanh một hồi. Những con chim rừng cũng thức giấc, bay loạn xạ, hót líu lo. Dựa theo tiếng chúng, tôi cố gắng nói đủ lớn “*Hê... Có ai không? Hê... Có ai không?...*” Không có tiếng trả lời. Tôi đi loanh quanh rồi tiếp tục hỏi. Mãi không thấy ai đáp lại, lúc đó tôi mới thực sự lo. Mười người họ có bị bắt không? Có ai trúng đạn không? Hay họ đã đi mất rồi, còn mình thì bị lạc? Suy nghĩ cuối cùng khiến tôi thực sự lo lắng, nếu họ đi hết thì xong, không biết phải ra đầu thú thế nào để nói cảnh sát Ba Lan trả mình về Việt Nam. Rồi lỡ ra đầu thú họ lại giết mình vì tội xâm nhập bất hợp pháp nữa thì sao? Lại lo.

Khi nỗi lo lên đến đỉnh rồi thì tôi không sợ gì nữa, tôi la lớn lên:

– Hê... Hê... Có ai không? Vân ơi!... Anh ơi!...

Xong tôi gào lên:

– Có ai không? Có ai không?

Cuối cùng cũng có người đáp lại:

– Ê... Ê... Tôi đây, tôi đây...

Rồi có tiếng chân người chạy tới, anh dẫn đường xuất hiện với vẻ mặt bơ phờ. Tôi mừng rỡ ôm anh ấy như người thân lâu ngày không gặp. Anh ấy bảo tôi đi theo anh lại nhóm người anh đã tìm ra. Xong anh dẫn tôi lại chỗ có năm người đang tụm lại, trong đó có cô Vân. Tôi mừng quá suýt khóc, nghĩ thầm “*Như thế là mình không bị bỏ lại.*”

Người dẫn đường tiếp tục đi tìm, một lát sau dẫn về hai người nữa, và nói:

– Chúng ta phải đi, hai người kia bị bắt rồi.

Một người trong nhóm hỏi:

– Có khi nào họ bị bắn không anh?

– Không. Cảnh sát Ba Lan hồi đêm chỉ bắn chỉ thiên thôi, chứ nếu bắn thẳng thì chắc không chỉ chết hai người.

Nghe xong hoảng hồn, nghĩ cũng đúng. Sau này anh ấy mới giải thích, đạn bắn thẳng sẽ nghe thấy tiếng đạn bay “vèo vèo”, rồi tiếng đạn ghim vào cây. Còn bắn chỉ thiên thì chỉ nghe tiếng đạn thôi, và lại lúc đó anh ấy có quay lại nhìn, thấy tia lửa đạn hướng lên trời. Nhưng cả nhóm nghĩ lại thấy cũng hú hồn. Chúng tôi tiếp tục lần mò ra gần đường cái, cách nơi bị đuổi mấy tiếng đồng hồ đi bộ, rồi núp lại chờ. Người dẫn đường liên lạc sao đó, mấy tiếng sau có chiếc xe tải lớn chạy rề rề lại. Anh ấy nói với chúng tôi:

– Khi nào tôi chạy là chạy theo liền nghe, leo lên đằng sau xe.

Chiếc xe tải chửi chạy rề rề cho đến gần chỗ chúng tôi núp thì bất chợt hai cánh cửa sau bỗng mở ra, người dẫn đường nói “chạy!” rồi bung chân chạy trước. Chúng tôi chạy theo sát anh. Đến cửa sau xe, anh đứng lại rồi hỏi chúng tôi nhảy lên. Ai không lên được anh đỡ. Chiếc xe vẫn từ từ chạy, cho đến người cuối cùng lên xe, anh đập vào cửa xe ba cái rồi phóng lên, đóng cửa xe lại. Chiếc xe tăng tốc lao đi.

Khi đã quen với bóng tối trên xe, tôi mới nhìn thấy không phải chỉ có nhóm người chúng tôi, mà còn có một nhóm khác mười người nữa. Gần hai mươi người ngồi lúp xúp ở góc trong, còn bên ngoài có khá nhiều thùng carton, bên trong đựng gì tôi không biết. Đoạn đường trên đất Ba Lan từ biên giới Ukraine đến biên giới Đức khá thuận tiện, dù phải chạy qua những con đường nhỏ, rất xấu, nhiều ổ voi, ổ trâu khiến xe như cú nhảy cà tưng trên đường. Vài lần phải dừng lại, hình như bị chặn hỏi giấy tờ gì đó, nhưng chắc đám người dẫn đường biết cách “chung chi” nên nói chuyện qua lại vài câu rồi họ cũng cho đi. Đó là tôi đoán thế, chứ ở trong xe, đâu có nhìn thấy gì.

“Tiên sư chúng nó”...

Xe chạy đến tối thì đến một bìa rừng. Chúng tôi phải xuống xe, rồi chia thành hai nhóm như lúc đầu. Chiếc xe tiếp tục lăn bánh về phía trạm kiểm soát biên giới, còn chúng tôi lại chuẩn bị cất rừng. Phải công nhận Vân là người con gái gan lì. Trải qua nhiều chuyện như vậy, cô ấy vẫn không có vẻ gì lo sợ cả. Có lần tôi hỏi cô khi còn ở Nga,

- Vân vượt biên sang Đức làm gì? Con gái con đưa đi như thế không sợ à?

Vân trả lời ráo hoảnh:

- Úi giờ ời! Anh chịu được thì Vân chịu được. Ở nhà sống không nổi anh ời. Làm cho nhà nước hay tư nhân cũng thế, muốn leo cao phải có tiền đứt lót, con gái thì phải dâng ‘thịt mình’ cho nó chén. Tiên sư chúng nó, tôi đi... chịu được.

Vân nói qua bên đó, cô chỉ cần “*kiếm thằng chồng đang hoang một tí, không yêu cũng không sao, miễn là tử tế với nhau, để lấy cái quốc tịch. Xong thì nuôi con, rồi buôn bán qua lại với Việt Nam là sống khỏe. Chẳng*

phải phụ thuộc thằng nào". Ước mơ của cô cũng giống như nhiều người khác, trong đó có tôi. Bỏ quê đi lưu vong cũng chỉ vì cơm, áo, gạo, tiền thôi. Chẳng "*chính chị, chính em*" gì cả.

Chuyến vượt rừng từ Ba Lan sang Đức suôn sẻ không ngờ, dù bị đi đường vòng, xa hơn dự tính. Hai nhóm dù tách ra, đi hai đường khác nhau, để nếu có bị bắt thì cũng không bị bắt hết, đều đến điểm hẹn hầu như cùng một giờ. Chúng tôi lại nằm chờ xe. Mười tám người vượt biên chia làm ba xe, những người dẫn đường ở lại quay về Ba Lan, rồi về Nga. Chẳng cuối cùng đến Berlin tuy gần nhưng chúng tôi phải nằm chờ rất lâu vì có tín hiệu không tốt của người dẫn đường đi trước. Thậm chí chiếc xe có tôi phải chạy vào một vùng ven nằm chờ cả buổi để chắc chắn con đường tới Berlin thông suốt. Cho đến tối, họ mở bật xe tải ra và nói với chúng tôi: "*Đến Berlin rồi. Xuống xe lẹ đi*", lúc đó chúng tôi mới biết cuộc hành trình khổ ải này đã chấm dứt. Thực ra nó chưa chấm dứt, mà chuyển qua một cuộc hành trình gian nan hơn, mà nếu bị sảy chân, buộc phải hồi hương, thì bao nhiêu công sức, tiền bạc đổ sông, đổ biển hết.

Ừ, tư bản cứ việc tha hồ bóc lột

Họ thả chúng tôi xuống, chụp hình, rồi đưa một tờ giấy bắt chúng tôi ghi tên, ký tên vào đó, rồi đi ngay. Đó là chứng cứ để họ lấy số tiền còn lại của mỗi người. Chúng tôi cũng vội tản ra để người địa phương không để ý. Chẳng kịp bắt tay nhau, chẳng chào tạm biệt, cũng chẳng chúc nhau may mắn. Chẳng biết số phận hai người bị bắt ở Ba Lan ra sao. Tìm một chỗ kín trong công viên gần đó, tôi nằm ngủ chờ sáng. Đó là giấc ngủ đầu tiên tôi thấy thoải mái nhất, kể từ ngày sang Nga đến nay, cho dù bấy giờ tôi là người vô gia đình, vô tổ quốc. Sáng hôm sau, tôi hỏi một người Đức gặp trên đường bằng vốn liếng tiếng Anh ít ỏi của mình:

– Excuse me. Where are Dong Xuan Market?

Họ nói sao đó tôi không hiểu, nhưng qua cử chỉ của họ, tôi biết mình sẽ đi thẳng khá xa, xong queo phải thì tới. Thế là tôi đi, cứ đến một ngã tư tôi tìm người rồi lập lại câu hỏi "*Excuse me. Where are Dong Xuan Market?*" rồi đi tiếp. Cứ thế khoảng một tiếng đồng hồ thì tới chợ Đồng Xuân.

Không thể diễn tả niềm vui khi tôi đặt chân đến đây. Như được trở về nhà, vì được nghe toàn tiếng Việt. Ghé vào một nhà hàng Việt, gọi một tô phở bò đặc biệt rồi ngồi chờ. Không khí trong quán tạo cho tôi cảm giác thân tình, nên tôi mới hỏi một chị nhân viên ở đây cho tôi mượn điện thoại nhắn tin cho bạn. Chị cũng mau mắn đưa phone cho tôi mà chẳng hỏi câu nào. Rất may là phone của chị cài đặt tiếng Việt chứ không tôi chẳng biết đường nào mà đọc tiếng Đức. Mở tờ giấy bác Hanh đưa có số phone thẳng Thông, tôi nhắn "*Tao đang ở Berlin*" rồi chờ nó gọi lại. Cầu mong nó nhận được tin nhắn rồi gọi lại. Nếu không, tôi cũng chẳng biết sống sao ở thành phố lạ lẫm này. Không ngờ vừa nhắn xong thẳng Thông gọi lại liền. Nó la lên:

– Đến rồi hả? Mà đang ở đâu?

Tôi nói địa điểm, nó nói liền:

– Mày chờ tao một phút, tao cũng đang ở trong chợ.
Tôi trả điện thoại cho chị nhân viên rồi nói cảm ơn. Chị ấy hỏi:

– Mới qua hả em?

Rồi quay đi ngay mà không cần câu trả lời. Chắc chị quá quen với cảnh này rồi.

Đúng là một phút sau, thằng Thông xuất hiện trước cửa nhà hàng với quần áo “bảnh bao”, đầu tóc láng mượt, mở miệng cười hết cỡ:

– Hê hê... Bố tao nói từ tháng nay rồi, tao cứ chờ. Ơn giời, mày bình an là mừng rồi.

Tôi nói:

– Ừ thì bố mày nói qua đây có gì gặp mày thì tao mới yên tâm đi chứ.

Nó nói:

– Thôi ăn nhanh đi rồi tao chở về nhà nghỉ ngơi, tối tao về rồi tính, chứ giờ phải đi làm.

Tôi mượn điện thoại của nó, gửi email cho vợ tôi: “Anh đã gặp anh Thông”. Chắc cả nhà tôi mừng lắm, vì cả tháng nay họ không nhận được tin tức gì của tôi. Chắc bác Hanh cũng rất mừng, vì không bị bố tôi gặng hỏi “Con tôi đâu?”. Đến tối hai ông già. Tôi cũng email cho bác Hanh: “*Cháu gặp thằng Thông rồi. Cháu cảm ơn bác nhiều*”. Thằng Thông ở nhà bác Vũ, bạn bác Hanh. Hai bác là bạn học từ nhỏ, lớn lên rủ nhau qua Đức “hợp tác” cùng một chuyến nên thân càng thêm thân. Hồi nước Đức thống nhất, bác Vũ nói bác Hanh cùng nhau ở lại “để quốc Đức” làm giàu, nhưng bác Hanh không chịu, đòi về. Thế là chia tay. Bác Hanh kể, lúc đó bác Vũ giận bác ấy lắm. Bác Vũ nói: “*Mày có điên không? Bao nhiêu người muốn qua đây mà không được, giờ mày thấy có mấy ngàn bạc thằng Đức cho mà đòi về*”. Đến khi bác Hanh thấy mình sai, muốn quay lại Đức, bác Vũ lại chửi, rồi giúp nhưng không thành. “*Thôi thì không giúp được bố, thì giúp con*”, bác Hanh kể lời bác Vũ nói với bác thế. Hai năm trời ở với bác Vũ, thằng Thông không tốn một đồng tiền nhà, tiền ăn. Đã vậy lại còn được bác cho phụ giúp bán hàng ngoài chợ Đồng Xuân, có thêm tiền tiêu, gửi về nhà giúp bố mẹ. Hiện nay nó đang tìm cách làm thủ tục để hợp thức hóa giấy tờ, chứ hỏi nó qua đây cũng giống như tôi bây giờ, giấy tờ bị tịch thu sạch. Tối nó về, mua một thùng bia Đức, xúc xích Đức, để hai thằng vừa nhậu vừa tâm sự. Chủ yếu là nó nói, tôi chỉ nghe.

– Tao nói với bác Vũ rồi, mày cứ ở đây rồi từ từ tính. Mai mốt tao tìm cách mượn phòng cho mày ở riêng, chứ ở chung với tao không tiện, nhưng đừng lo, tao sẽ xin việc làm cho mày. Tao và mày ở một chỗ, lỡ cảnh sát bắt một thằng, lôi ra thằng thứ hai thì xui cả đám. Để từ từ lo giấy tờ đã.

– Đi đứng phải cẩn thận, chứ để cảnh sát tóm được thì tốn tiền lĩnh ra. Làm chưa được đồng nào mà đã tốn tiền thì phí lắm. Mà mày bị bắt, bác ấy cũng phiền, nên phải cẩn thận.

Nó vẽ cho tôi một chương trình định cư “như trên mây”. Nói chung, ở Berlin cộng đồng người Việt nhiều, cần gì họ cũng giúp được, có cái thì họ miễn phí, nhưng có cái phải tốn tiền. Thằng Thông nói:

– Hồi nhỏ đi học, được dạy bọn tư bản bóc lột công nhân tận xương tủy, qua đây mới thấy tụi nó bóc lột như thế nào. Mày cứ chịu khó làm ăn, lương bèo ở đây cũng là nhiều so với trong nước. Cố gắng tằn tiện gửi về vài năm là trả hết nợ, nuôi cả gia đình. Con mày sẽ được học trường tốt, không bị bắt nạt, vợ mày không bị ai khinh. Chưa kể sau này tìm cách bảo lãnh vợ con qua đây. Tin tao đi, **bọn tư bản này bóc lột hay lắm, chúng biết cách bóc lột nên dân cứ giàu, cứ có tiền, để chúng tiếp tục bóc lột. Còn bọn trong nước thì bóc lột dân cho đến lúc họ không còn gì nữa mới thôi.**

Nó cứ nói, tôi cứ nhậu và say lúc nào không biết. Tôi chìm vào giấc ngủ với suy nghĩ: “*Ừ, tụi bay cứ cho tao ở lại để bóc lột sao cũng được, miễn sao gia đình tao sung túc*”...

Trường An